

Cumhurbaşkanlığınca Kovid-19'un Ekonomik Etkilerine Karşı Alınan Önlemler

1- Perakende, AVM, demir-çelik, otomotiv, lojistik, ulaşım, sinema, tiyatro, konaklama, yiyecek-içecek, tekstil-konfeksiyon ve etkinlik-organizasyon sektörleri için Muhtasar ve KDV tevkifatı ile SGK primlerinin Nisan, Mayıs ve Haziran ödemeleri 6'şar ay ertelendi

2- Konaklama Vergisi Kasım ayına kadar kaldırıldı

3- Otel kiralamalarına ilişkin irtifak hakkı bedelleri ve hasılat payı ödemeleri Nisan, Mayıs ve Haziran ayları için 6 ay süreyle ertelendi

4- İç havayolu taşımacılığında 3 ay süreyle KDV oranı yüzde 18'den yüzde 1'e indirildi

5- Kovid-19 salgınıyla ilgili tedbirlerden etkilendiği için nakit akışı bozulan firmaların bankalara olan kredi anapara ve faiz ödemeleri asgari 3 ay ötelendi ve gerektiğinde bunlara ilave finansman desteği sağlanacağı açıklandı

6- İhracattaki geçici yavaşlama sürecinde kapasite kullanım oranlarının korunması amacıyla ihracatçıya stok finansmanı desteği verileceği açıklandı

7- Bu dönemde işlerinin olumsuz etkilendiğini beyan ederek talepte bulunan esnaf ve sanatkârların Halkbank'a olan kredi borçlarının Nisan, Mayıs ve Haziran anapara ve faiz ödemelerini 3 ay süreyle ve faizsiz olarak erteleneceği açıklandı

8- Kredi Garanti Fonu limitini 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkartacak, kredilerde önceliği gelişmelerden olumsuz etkilendiği için likidite ihtiyacı oluşan ve teminat açığı bulunan firmalar ile KOBİ'lere verileceği ilan edildi

9- Vatandaşlarımız için uygun ve avantajlı şartlarda sosyal amaçlı kredi paketleri devreye alınmasını teşvik edileceği belirtildi

10- 500 bin liranın altındaki konutlarda kredilendirilebilir miktar yüzde 80'den yüzde 90'a çıkartılarak, asgari peşinat yüzde 10'a indirildi

11- Koronavirüs etkisiyle Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında temerrüde düşen firmaların kredi siciline "mücbir sebep" notu düşülmesi sağlandı

12- Asgari ücret desteğinin devam ettirileceği açıklandı

13- Mevzuatımızdaki esnek ve uzaktan çalışma modellerinin daha etkin hâle getirilmesinin temin edileceği belirtildi

14- Kısa çalışma ödeneğini devreye alınarak, bundan

faydalanmak için gereken süreçler kolaylaştırıldı. Böylece faaliyetine ara veren işyerlerindeki işçilere geçici bir gelir desteği verirken, işverenlerin de maliyeti azaltılmış oldu

15- En düşük emekli maaşı 1.500 liraya yükseltildi

16- Emeklilerin bayram ikramiyesi Nisan ayı başında ödeneceği açıklandı

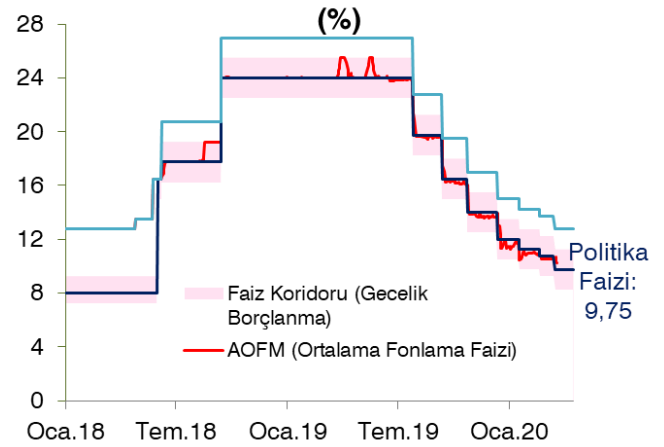
17- Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın belirlediği kriterlere göre ihtiyaç sahibi ailelere yapılacak nakdi yardımlar için ilave 2 milyar liralık bir kaynak ayrıldı

18- İstihdamdaki sürekliliği temin etmek amacıyla 2 aylık telafi çalışma süresi 4 aya çıkarıldı

19- Tek başına yaşayan 80 yaş üstü yaşlılar için sosyal hizmet ve evde sağlık hizmetlerinden oluşan periyodik takip programı devreye alındı.

TCMB ise Kovid-19'un ekonomik etkilerine karşı toplantı tarihinden 2 gün önce acil toplanarak politika faizini 100 baz puan düşürdü.

TCMB Politika Faizi ve Faiz Koridoru

Böylece politika faizin 10,75'ten 9,75'e indi. Öte yandan alınan diğer önlemler ise şu şekilde sıralanabilir:

- Temel Politika Aracı olan 1 hafta vadeli REPO, ihtiyaç duyulması halinde vadesinin 91 güne kadar uzatılacağı bildirildi.
- ABD doları karşılığı SWAP ihaleleri Avro ve altın olarak da genişletildi.
- Reel Kredi büyüme koşulunu sağlayan bankaların Zorunlu Karşılık Oranları 500 baz puan indirildi. Bu yol ile piyasaya 5,1 milyar ABD doları likidite verildi.
- Reel sektöre sağlanan krediler ile ilişkilendirilerek Bankalara toplam fonlamanın yüzde 25'ini aşmayacak şekilde politika faizinin 150 baz puan altında fonlama imkanı getirildi.

•18 Mart 2020 tarihinden 30 Haziran 2020 tarihine kadar vadesi gelecek reeskont kredisi geri ödemelerine 90 güne kadar vade uzatım imkânı tanındı. Böylece 7,6 milyar ABD Doları tutarında reeskont geri ödemesi ertelenebilecek.

•18 Mart – 30 Haziran 2020 tarihleri arasındaki reeskont kredilerine 12 ay ek taahhüt kapama süresi verildi.

•Mevcut reeskont kredisi azami vadeleri, 20 Mart 2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, kısa vadeli kullanımlar için 120 günden 240 güne, daha uzun vadeli kullanımlar için ise 720 güne çıkarıldı.

Bütçe Gelişmeleri

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

(milyar TL)	Şubat			Oca-Şub		
	2019	2020	Δ %	2019	2020	Δ %
Bütçe Giderleri	83,7	93,5	11,7	175,6	194,2	10,6
Faiz Hariç Giderler	69,0	79,3	14,9	153,6	167,3	8,9
Faiz Giderleri	14,7	14,2	-3,7	22,0	26,9	22,4
Bütçe Gelirleri	67,0	86,1	28,6	163,9	208,3	27,1
Vergi Gelirleri	57,5	71,7	24,7	113,2	139,1	22,9
Diğer Gelirler	9,5	14,4	52,2	50,7	69,2	36,3
Bütçe Dengesi	-16,8	-7,4	-56,1	-11,7	14,1	-221,0
Faiz Dışı Denge	-2,1	6,8	-428,4	10,3	41,0	298,6

2020 yılının ilk iki ayında bütçe harcamaları yüzde 10,6 artarken bütçe gelirleri yüzde 27,1 oranında yükseldi. Böylece bütçe dengesi geçtiğimiz yıl 11,7 milyar TL açıktan 14,1 milyar TL fazlaya döndü.

Faiz harcamaları dışarı bırakıldığında da bütçe dengesi 10,3 milyar TL'den 41 milyar TL'ye yükseldi.

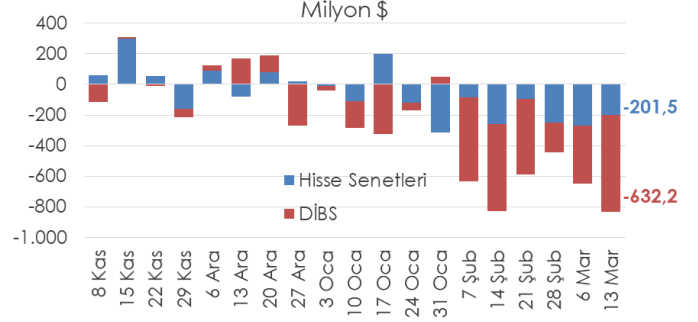
Vergi gelirleri yüzde 24,7 oranında artarken bu artışa kurumlar vergisi öncülük etti. Kurumlar vergisindeki bu artış firmaların karlılığın arttığına işaret ederken, ÖTV, KDV'nin artışı iç talepteki canlanmaya işaret etmekte. Bununla birlikte küresel salgının ekonomik etkilerinin Mart ayındaki verilerde görülmeye başlanacağı beklenebilir.

Haftalık Para, Banka ve Menkul Kıymet İstatistikleri

13 Mart ile biten haftada yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında net 201,5 milyon dolar satış, DİBS piyasasında ise 632 milyon dolar satış gerçekleşti. Yurt dışı yerleşiklerin portföyünde 11,5 milyar dolar DİBS ve 25,4 milyar dolar Hisse Senedi bulunmaktadır.

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH) 13 Mart ile biten haftada önceki haftaya göre yaklaşık 1,7 milyar dolar azalış göstererek 231,2 milyar dolara inerken toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 51,7 oldu. DTH, yurt içi gerçek kişilerde 124 milyon dolar azalırken yurt içi tüzel kişilerde 815 milyon dolar azaldı.

Yurtdışı Yerleşiklerin Net Haftalık Portföy Hareketleri

TCMB'nin Brüt Döviz Rezervi 2,7 milyar dolar azalışla 72,5 milyar dolara inerken, altın dahil toplam brüt rezervler 2,7 milyar dolarlık azalışla 104,2 milyar dolar oldu. Net rezervler de 2,9 milyar dolar azalarak 34,2 milyar dolar oldu.

Veri Takvimi

23 Mart 2020 Pazar
Tüketici Güven Endeksi

25 Mart 2020 Çarşamba
Kapasite Kullanım Oranı
Reel Kesim Güven Endeksi
Sektörel Ciro Endeksleri

27 Mart 2020 Cuma
Ekonomi Güven Endeksi

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER	2015	2016	2017	2018	2019	Son 3 Veri		
BÜYÜME						19.Ç2	19.Ç3	19.Ç4
GSYH (milyar USD)	862	863	853	789	754	175	202	206
GSYH (milyar TL)	2.339	2.609	3.111	3.724	4.280	1.023	1.146	1.190
Kişi Başına Gelir (USD)	11.019	10.883	10.602	9.693	9.127			
Büyüme Oranı (%)	6,1	3,2	7,4	2,6	0,9	-1,6	1,0	6,0
Net İhracatın Katkısı (puan, %)	0,6	-1,3	0,1	3,6	2,3	5,7	-0,2	-4,7
ENFLASYON (yıllık, %)						Ara.19	Oca.20	Şub.20
TÜFE	8,8	8,5	11,9	20,3	11,8	11,84	12,15	12,37
Yurt İçi ÜFE	5,7	9,9	15,5	33,6	7,4	7,36	8,84	9,26
İŞGÜCÜ PİYASASI						Eki.19	Kas.19	Ara.19
İşsizlik Oranı (ort. %)	10,3	10,9	10,9	11,0	13,7	13,4	13,3	13,7
İşgücüne Katılım Oranı (%)	51,3	52,0	52,8	53,2	51,8	53,0	52,5	51,8
DÖVİZ KURLARI						Kas.19	Ara.19	Oca.20
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	99,17	93,58	86,33	76,36	76,08	77,40	76,08	75,65
USD/TL	2,91	3,54	3,81	5,27	5,95	5,76	5,95	5,98
EUR/TL	3,18	3,70	4,55	6,03	6,66	6,35	6,66	6,58
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,05	3,62	4,18	5,65	6,30	6,05	6,30	6,28
DIŞ TİCARET (GTS, 12 aylık, milyar USD)						Kas.19	Ara.19	Oca.20
Dış Ticaret Dengesi	-62,6	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-26,9	-29,5	-31,6
İhracat	151,0	149,2	164,5	177,2	180,9	180,1	180,9	181,8
İthalat	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	207,0	210,3	213,4
Karşılama Oranı (%)	70,7	73,8	68,9	76,6	86,0	87,0	86,0	85,2
ÖDEMELER DENGESİ (12 aylık, milyar USD)						Kas.19	Ara.19	Oca.20
Cari İşlemler Dengesi	-32,4	-31,5	-46,6	-28,3	1,7	9,8	8,0	6,5
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,8	-3,7	-5,5	-3,3	0,2	1,2	1,0	0,8
Finans Hesabı	-22,9	-22,1	-46,2	-7,8	2,9	4,2	4,5	-2,8
Doğrudan Yatırımlar (net)	-14,2	-10,8	-8,4	-9,4	-5,5	5,8	5,5	5,5
Portföy Yatırımları (net)	15,3	-6,4	-24,1	3,1	1,1	-2,3	-1,2	-8,6
Diğer Yatırımlar (net)	-12,3	-5,7	-5,6	8,8	1,0	0,7	0,2	0,3
Rezerv Varlıklar (net)	-11,8	0,8	-8,2	-10,4	6,3	7,7	6,3	0,1
Net Hata ve Noksan	9,5	9,4	0,3	20,4	1,2	-6,3	-6,2	-3,6
BÜTÇE (Kümülatif, milyar TL)						Ara.19	Oca.20	Şub.20
Harcamalar	506,3	584,1	677,7	830,8	999,5	999,5	100,7	194,2
Faiz Harcamaları	53,0	50,2	56,7	74,0	99,9	99,9	12,7	26,9
Faiz Dışı Harcamalar	453,3	533,8	621,0	756,8	899,5	899,5	87,9	167,3
Gelirler	482,8	554,1	630,3	758,0	875,8	875,8	122,2	208,3
Vergi Gelirleri	407,8	459,0	536,0	621,5	673,3	673,3	67,4	139,1
Bütçe Dengesi	-23,5	-29,9	-47,4	-72,8	-123,7	-123,7	21,5	14,1
Faiz Dışı Denge	29,5	20,3	9,3	1,1	-23,8	-23,8	34,2	41,0
Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-1,0	-1,1	-1,5	-2,0	-2,9	-2,9	-2,5	-2,3
BORÇ STOKU (12 aylık, milyar TL)						Kas.19	Ara.19	Oca.20
Merkezi Yönetim								
İç Borç Stoku	440,1	468,6	535,4	586,1	755,1	722,2	755,1	761,9
Dış Borç Stoku	238,1	291,3	341,0	481,0	573,8	552,0	573,8	574,3
Toplam Borç Stoku	678,2	760,0	876,5	1067,1	1328,8	1274,2	1328,8	1336,2
Genel Yönetim						19.Ç1	19.Ç2	19.Ç3
AB Tanımlı Borç Stoku	643,3	735,4	878,3	1134,0		1222,7	1293,1	1319,6
AB Tanımlı Borç Stoku / GSYH(%)	27,5	28,2	28,2	30,4		31,7	32,4	32,1
BANKACILIK SEKTÖRÜ (milyar TL)						Kas.19	Ara.19	Oca.20
Krediler	1.484,3	1.733,6	2.097,3	2.393,1	2.654,4	2.595,0	2.654,4	2.681,9
İhracat Kredileri	115,4	140,7	174,2	245,7	274,7	263,7	274,7	275,3
Türk Eximbank İhracat Kredileri	43,2	61,6	80,3	129,5	142,9	138,7	142,9	139,0
Türk Eximbank'ın Payı (%)	37,4	43,8	46,1	52,7	52,0	52,6	52,0	50,5
SYR (%)	15,6	15,6	16,8	17,3	18,4	18,63	18,40	18,42
TGA (%)	3,1	3,2	3,0	3,9	5,4	5,23	5,36	5,34